

[Undervisningsministeren.]

3-aarig eksamensfri Mellem-skole, medens det 4de Aar, der kan tilføjes, altid maa være frivilligt.

Ud over nogle ganske enkelte mindre væsentlige Ændringer vil Loven ellers komme til at gælde nogenlunde ensartet for Skolerne i København og i det øvrige Land.

Det Problem, der har været stærkest fremme, naar disse Forslag har været drøftet, har været Spørgsmaalet om det ottende Skoleaar, hvor Meningerne har været stærkt delte. Efter Forslaget, der blev fremsat i 1934, kunde i en Kommune ved Kommunalbestyrelsens Beslutning Undervisningspligten udvides med et Aar til Barnets 15de Aar. Under Forhandlingerne om Sagen sidste Aar indsaa Ministeren og Flertallet, hvor vanskeligt det vilde være i mange af Kommunerne, saa uensartet som Skoleforholdene er og nødvendigvis maa være der, at tilrettelægge en Skoleordning, der kunde tilfredsstille de Kræv, der maa stilles, hvis den udvidede Undervisning skal faa Betydning for Barnets Udvikling.

Det, som er Hovedtanken i Lovforslaget, og som gør det forsvarligt at forlænge Undervisningstiden, er jo dette, at der i de sidste Aar af Skolen tages et stærkere Hensyn til de Kræv, som det praktiske Liv stiller, og som Børnene staar over for den Dag, Skoletiden er sluttet. I den praktiske Mellem-skole, hvor Børnene igennem Skolens Arbejde føres ind i det praktiske Erhvervs-livs Forhold, vil det sikkert være muligt at bevare Børnenes Interesse for Skolearbejdet, saa den Skoletræthed, der nu mange Gange melder sig hos Børn i 13—14 Aars Alderen, ikke vil forekomme. Men Forudsætningen for et tilfredsstillende Udbytte af den udvidede Undervisningstid vil endvidere være, at en interesseret og forstaaende Forældrekræds følger med i Skolens Arbejde og ønsker denne Nyordning indført.

Det er under Hensyn til det, jeg her har nævnt, at et Flertal i sidste Rigsdags-samling ændrede det oprindelige Lovforslag derhen, at det 8de Skoleaar, med Udvidelse af Undervisningspligten til det 15de Aar, for Landkommunernes Vedkommende kun kan indføres, naar Forældreraadet eller, hvis saadant ikke findes, Skolekommissionen ved hver enkelt Skole giver sin Tilslutning dertil. Det vil efter min Mening være rigtigt ved mange Skoler at udvide Undervisningen til det 15de Aar, nemlig hvor man raader over Lærerkrafter og kan skaffe en Klassedeling, der gør det muligt at give Børnene noget nyt og noget, der imødekommer Børnenes Interesser i den

Alder. Men hvis Ordningen skulde være ens for alle Skoler i en Kommune, vilde det let føre til, at der kom Skoler med ind under Ordningen, der ikke kunde opfylde de Undervisningskræv, som er en Forudsætning for, at Børnene faar noget Ud af at gaa i Skolen et Aar længere.

Det er jo rigtigt, at der vil være Børn, som ikke faar meget ud af at gaa i Skole et Aar længere, og der kunde vel ogsaa gives Mulighed for i ganske særlige Tilfælde at fritage Børnene for det sidste Aar de Steder, hvor Undervisningspligten forlænges til det 15de Aar; men der er een Betingelse, der absolut maa stilles, nemlig at Børnene fra de fattige Hjem ikke derved holdes borte fra den udvidede Undervisning. Den forbedrede Undervisning i Folkeskolen skal først og fremmest give Børnene fra de fattige Hjem en Chance. Der skal sikres disse Børn Mulighed for at faa Del i det Gode, som god Oplysning er. Meget andet kan hindre Børn fra disse Hjem i at komme frem, men de kulturelle Goder, det offentlige her har at tilbyde, skal der være Sikkerhed for, at disse Børn faar hel og fuld Andel i.

Det foreliggende Lovforslag, der i meget høj Grad fremtræder som et Tilbud til Befolkningen, vil, hvis det bliver til Lov, sikkert bevirke, at de allerfleste Byer gennemfører den udvidede Undervisning til det 15de Aar, og at en stor Del Kommuner indretter sig med en Centralskole for de større Børn eller saaledes, at man ved en enkelt Skole i Kommunen indretter en Fortsættelsesundervisning for Børnene i det sidste Skoleaar, hvor saa Børnene fra de andre Skoler i Kommunen kan gaa hen. Og da der er givet Mulighed for, at denne Undervisning kan strække sig over to Halvaar, efter som det er mest praktisk, eller at Kursus paa privat Efterskole kan erstatte det sidste Aar i Folkeskolen, vil en forlænget Undervisning kunne gennemføres uden store Vanskeligheder.

Lovforslaget giver i det hele taget Mulighed for forskellige Ordninger. Det giver Befolkningen stor Frihed til at indrette sig, som den finder mest praktisk. Og saaledes bør det ogsaa være i dette Land, hvor vi altid har vist stor Respekt for Skolefriheden.

Det, som vil blive Resultatet af Lovforslagets Gennemførelse, er, at de større Børn, særlig i Landsbyskolen, vil kunne faa betydelig mere Undervisning, end Tilfældet er nu, og jeg tror, at dette imødekommer et udbredt Ønske i Befolkningen. Gennem mange Aar har Interessen for Skolelovgivningen i særlig Grad samlet sig om den højere Skole, Eksamensskolen, og det